

Bijzondere vlinders tellen

Al sinds 1990 loopt in Nederland het Dagvlindermonitoringproject. De laatste jaren worden op meer dan 200 plaatsen iedere week van april tot oktober de dagvlinders op vaste routes geteld. Hierdoor kunnen voor veel soorten betrouwbare indexen berekend worden en kunnen we dus zeggen of soorten vooruit- of achteruitgaan.

De soorten van de Rode Lijst, waarvoor vanuit beleid en beheer steeds meer aandacht is, vormen echter een probleem. Om een goede index te kunnen berekenen moeten er per soort telgegevens van 15 à 20 locaties zijn. Veel Rode Lijstsoorten worden nog niet op zoveel plaatsen geteld.

tekst:
Chris van Swaay

De Aarbeivlinder, een klein vlindertje dat in mei vliegt.

FOTO: FRITS BINK

Om ook voor de Rode Lijstsoorten betrouwbare gegevens te verzamelen wil De Vlinderstichting, samen met de terreinbeheerders en vrijwilligers, zoeken naar een uitbreiding van de locaties waar Rode Lijstsoorten geteld worden. Deze monitoringroutes worden speciaal voor deze soorten gekozen en alleen in de vliegtijd geteld. Hierdoor is de tijdsinspanning van de tel-

lers minimaal en kunnen de resultaten optimaal gebruikt worden voor het bepalen van betrouwbare indexen.

Wie kan een route lopen?

Vrijwel alle populaties van Rode Lijstsoorten komen voor in kwetsbare natuurgebieden. De voorkeur gaat daarom uit naar mensen met een goede terrein- en/of

vlinderkennis. Hierbij kan gedacht worden aan boswachters, opzichters, medewerkers van bezoekerscentra, maar ook enthousiaste vrijwilligers uit de omgeving.

Het uitzetten van de route

De routes worden uitgezet in nauwe samenwerking met de terreineigenaar of-beheerder. Hierbij zal ook een medewerker van De Vlinderstichting aanwezig zijn. Zo kunnen eventuele problemen het snelst en eenvoudigst opgelost worden. Het is de bedoeling dat een route maximaal één kilometer lang wordt en in 20 à 30 minuten gelopen kan worden.

Een uitzondering wordt gevormd voor het Heidegentiaanblauwtje. De eitjes van deze vlinder zijn gemakkelijk te vinden en te tellen. Voor deze soort worden in een vast proefvlak van 10 bij 10 meter twee keer per zomer de bloeiende Klokjesgentianen en de eitjes geteld.

Wanneer moet er geteld worden?

De routes hoeven alleen tijdens de vliegtijd van de vlinders geteld te worden. Deze vliegtijd verschilt niet alleen van soort tot soort, maar ook van jaar tot jaar. De Vlinderstichting beschikt over een computerprogramma dat afhankelijk van het temperatuurverloop een schatting geeft van de vliegtijd van alle relevante vlindersoorten. Op basis van deze voorspelling worden de tellers vlak voor het begin van de vliegtijd gewaarschuwd. De eitjes van het Heidegentiaanblauwtje moeten eind juli en begin augustus geteld worden.

Hoe vaak moet er geteld worden?

De vliegtijd van de meeste soorten is vijf à zeven weken. Er kunnen alleen betrouwbare indexen berekend worden van routes die minstens in de helft van de vliegtijd geteld zijn. Dat betekent dat er minimaal in drie à vier weken moet worden geteld, maar hoe vaker hoe beter. De eitjes van het Heidegentiaanblauwtje hoeven maar twee keer geteld te worden.

Wilt u meedoen?

Als u mee wilt doen dan kan dat. In de tabel staat ons wensenlijstje. Als u in de buurt van een van deze gebieden woont of werkt en u heeft zin om mee te doen, bel dan op naar De Vlinderstichting en vraag naar Chris van Swaay of Kars Veling. Zij zullen een afspraak met u maken om samen met de eigenaar of beheerder de route uit te zetten.

Maar ook mensen die een 'gewone' monitoringroute willen lopen zijn nog steeds zeer

Locaties waar soortgerichte monitoring welkom zou zijn

Provincie	Locatie	Soort
Friesland	Terschelling	Zilveren maan
	Houtwiel	Zilveren maan
Drenthe	Kuijersbosch (Nijeveen)	Aardbeivlinder Zilveren maan
Overijssel	Luttebergerven	Aardbeivlinder
	Veerslootlanden	Aardbeivlinder
	Brecklenkampseveld	Aardbeivlinder
	Weerribben	Zilveren maan
	Woldlakebos	Zilveren maan
Gelderland	Leemputten Ermelo	Aardbeivlinder
	Hoge Veluwe	Kleine heivlinder
	Kootwijkerzand	Kleine heivlinder
	Boswachterij Groesbeek	Bruine eikepage
	Veluwe	Bosparelmoervlinder
Noord-Holland	Schoorlse duinen	Bruine eikepage
Zuid-Holland	Noordwijk	Bruine eikepage
Noord-Brabant	De Geelders	Bont dikkopje Kleine ijsvogelvlinder
	Nemelaer	Bont dikkopje
	Huis ter heide	Bruine eikepage
Limburg	Baronie Cranendonk	Spiegeldikkopje

welkom. Samen kunnen we ervoor zorgen dat we de vinger aan de pols houden van de Nederlandse dagvlinderfauna.

Voor het monitoren van het Heidegentiaanblauwtje worden niet de vlinders geteld maar de eitjes op de Klokjesgentiaan.

FOTO: HENKJAN KIEVIT